

מסכת יבמות דף נט.

• משנה

כהן גדול לא ישא אלמנה, בין אלמנה מן האירוסין בין אלמנה מן הנישואין	
ת"ק (ר"מ) - ולא ישא את הבוגרת	ר' אלעזר ור' שמעון - מכשירין בבוגרת
ולא ישא את מוכת עץ	

• גמרא, תנו רבנן....

"אלמנה לא יקח"...	בין אלמנה מן האירוסין, בין אלמנה מן הנישואין
פשיטא, אלמנה סתמא משמע?	מהו דתימא לילף "אלמנה" "אלמנה" מתמר, דכתיב "שבי אלמנה...", מה להלן מן הנישואין, אף כאן מן הנישואין, קמ"ל
ואימא הכי נמי?	בגרושה פשיטא ליה דסתמא היא, דלית לך למילף כדילפינן ג"ש באלמנה, ולכן י"ל דומיא דגרושה, מה גרושה בין מן האירוסין בין מן הנישואין, אף אלמנה בין מן האירוסין בין מן הנישואין

• תנו רבנן.... במאי קמיפלגי....

נאמר בכהן גדול "והוא אשה בבתוליה יקח"	אי הוה כתיב "בתולה יקח"	השתא דכתיב "בתוליה"	השתא דכתיב "בבתוליה"
רבי מאיר	מקצת בתולין משמע, ובוגרת מותרת לכהן גדול	עד דאיכא כל הבתולים ולכן בוגרת אסורה לכהן גדול	ה"א נבעלה שלא כדרכה כבוגרת, קמ"ל שמותרת לכ"ג **
רבי אלעזר ורבי שמעון	שלימה משמע ובוגרת אסורה לכהן גדול	אפילו מקצת בתולים, ולכן בוגרת מותרת לכהן גדול	נבעלה שלא כדרכה אסורה לכ"ג ***

** לר"מ אם היה נכתב "בתוליה" בלא בי"ת יתירה, ה"א אם בוגרת אסורה לכ"ג, כ"ש שנבעלה שלא כדרכה אסורה, וא"כ הריבוי של "בבתוליה" בב' יתירה ע"כ בא למעט נבעלה שלא כדרכה, שאינה אסורה, אלא מותרת, דמשמע הכי למידרש, במקום בתוליה, דהיינו כדרכה, אם נבעלה, נפסלה לכ"ג, אבל בבעילה שלא כדרכה, לא

*** לר"א ור"ש אם היה נכתב "בתוליה" בלא בי"ת יתירה, ה"א אם בוגרת מותרת לכ"ג, ה"ה שנבעלה שלא כדרכה מותרת, עד שבא הריבוי של "בבתוליה" בב' יתירה לאסור נבעלה שלא כדרכה, שאינה מותרת, אלא אסורה, דמשמע הכי למידרש, שיהו כל בתוליה קיימין ואפ"ל שלא כדרכה, שתהא בבתוליה, שלא אבדה מהן כלום על ידי בעילה, בין כדרכה, בין שלא כדרכה

מסכת יבמות דף נט

• רב יהודה אמר רב....

נבעלה שלא כדרכה, פסולה לכהן גדול שמצווה על הבתולה,
 וכתב רש"י וז"ל אבל להדיוט, אפילו כדרכה כשרה, שאין זונה אלא הנבעלת לאסור לה עכ"ל
 (אבל למסקנת הגמ' דרב כר"א, אפילו פנוי הבא על הפנויה נעשה זונה ואסורה נמי לכהן הדיוט)

• מתיב רבא....

במאנס נערה בתולה כתיב "ולא תהיה לאשה", באשה הראויה לו,
פרט לאלמנה לכהן גדול, וגרושה וחלוצה לכהן הדיוט,
 דאם המאנס כהן גדול, והאנוסה אלמנה מן האירוסין,
 או אם היה המאנס כהן הדיוט, והאנוסה גרושה או חלוצה מן האירוסין,
 לא אמרינן "ולא תהיה לאשה" כיון דאינה אשה הראויה לו

היכי דמי אונס באלמנה לכ"ג? אילימא בביאה כדרכה,	מאי איריא משום אלמנה, תיפוק ליה דהויא לה בעולה, דאפילו אם אינה אלמנה, האנוסה אסורה לכ"ג משום בעולה, דתניא לקמן אנוסת עצמו ומפותת עצמו לא ישא?
---	--

אלא לאו שלא כדרכה, ואינה אסורה אלא משום אלמנה,
 אבל משום בעולה תהא מותרת, **אלמא נבעלה שלא כדרכה, כשרה,** ושלא כרב?

ברייתא זו אליבא דר"מ דאמר בנבעלה שלא כדרכה מותרת לכהן גדול,
ורב אמר בשיטת ר' אלעזר שנבעלה שלא כדרכה אסורה לכהן גדול

קושית הגמ' - אי רב הולך בשיטת ר' אלעזר,
 מאי איריא משום בעולה, שמשמע שדוקא משום בעולה אסורה לכ"ג, ומותרת לכהן הדיוט,
תיפוק ליה דאסורה משום זונה, דהא אמר ר' אלעזר פנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות, עשאה זונה,
ותהא אלמנה זו נמי אסורה לכהן הדיוט משום זונה?

תירוץ הגמ' - כגון שנבעלה לבהמה שלא כדרכה, דהתם משום בעולה איכא, משום זונה ליכא, דאין זנות לבהמה,
 ולכן האלמנה אינה אסורה אלא לכ"ג

קושית הגמ' - ממה נפשך בנבעלה לבהמה, אי בעולה הויא, זונה נמי הויא,
 ואי זונה לא הויא, א"כ לאו ביאה היא, ובעולה נמי לא הויא, ומותרת אפילו לכהן גדול,
וא"כ ליכא לתרץ כגון שנבעלה לבהמה, דאם אסורה משום בעולה, אסורה נמי משום זונה, ותהא אסורה נמי לכהן הדיוט?

וליכא למימר דפסולה לכ"ג בנבעלה לבהמה שלא כדרכה משום מוכת עץ, דהא ר"א קאמר במתניתין לא ישא את מוכת עץ,
 ולא משום בעולה או זונה, ותיבעי למימר דאפילו במוכת עץ שלא כדרכה פסולה,

דודאי מוכת עץ שלא כדרכה אינה פסולה לכ"ג,
 דאם נעשית פסולה במוכת עץ שלא כדרכה, אין לך אשה שכשרה לכהונה גדולה שלא נעשית מוכת עץ על ידי צרור של קינוח בית הכסא,
 וא"כ הק"ל אי רב סבר כר' אלעזר, אמאי לא אסורה האלמנה לכהן הדיוט משום זונה?

תירוץ הגמ' - משכחת לה להא דרב אליבא דר' אלעזר, דהויא לה בעולה, ולא זונה ולא אלמנה ולא גרושה,
משכחת לה בקטנה יתומה הנישאת לבעל ובעלה שלא כדרכה ומיאנה בו, דאין כאן פסול זנות ואלמנות וגירושין,
ואשמעינן רב דנבעלה שלא כדרכה נחשבת בעולה, ואסורה לכהן גדול

מסכת יבמות דף נט:

• רב שימי בר חייא....

<p>נבעלה לבהמה, כשרה לכהונה, ואפילו לכהן גדול, דמוכת עץ בעלמא היא, ומאן דשרי בדמוכת עץ, שרי בה</p>
<p>תניא נמי הכי, נבעלה למי שאינו איש (בהמה), אע"פ שבסקילה אם יש עדים והתראה, היכא דליכא עדים והתראה, כשרה לכהונה</p>
<p>כי אתא רב דימי אמר מעשה בריבה אחת.... ורבעה כלב מאחריה, והכשירה רבי לכהונה</p>
<p>ואמר שמואל, שהיא ראויה אפילו לכהן גדול, ולא שהתירה ממש לכהן גדול, דהא רבי לאחר חורבן הבית היה כמה דורות, שהוא סוף התנאים, ובימי ריב"ז חרב הבית</p>

• א"ל רבא מפרזקיא לרב אשי....

<p>מנא הא מילתא דאמור רבנן אין זנות לבהמה, דכתיב....</p>
<p>"לא תביא אתנן זונה (שאמר אדם לזונה הילך טלה זה, ועשה זנות עמי) ומחיר כלב (שהחליף כלב בטלה)"</p>
<p>ותנן, אתנן כלב שאם אמר אדם לזונה הילך טלה זה, והבעלי לכלבי, ומחיר זונה שהחליף זונה בטלה, מותרין, שנאמר "גם שניהם", שנים ולא ארבעה</p>
<p>ומדשרי אתנן כלב, אלמא לאו זנות הוא, דאין זנות לבהמה</p>

• ת"ר....

אנוסת עצמו ומפותת עצמו, לא ישא **	אנוסת חברו ומפותת חברו, לא ישא
<p>ואם נשא, נשוי</p>	<p>ואם נשא, ואם נשא,</p>
<p>ר' אליעזר בן יעקב אומר, הולד חלל</p>	<p>וחכמים אומרים, הולד כשר</p>
<p>** לא ישא כהן גדול, דכתיב "בתולה יקח", בשעת ליקוחין תהיה בתולה</p>	

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website), or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.